

Muzejní

Číslo II.
Ročník 2011
zdarma

čtvrtletník

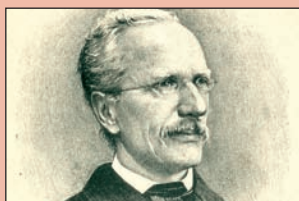
Vydává: Muzeum Českého ráje, Skálava 71, 511 01 Turnov, www.muzeum-turnov.cz, e-mail: mail@muzeum-turnov.cz

Fotografická dvojvýstava: Mrkáček a Žák

Podrobnosti o této výstavě najdete na str. 2

Erbenova Malá Skála

Pozvánka na vědeckou konferenci - více na str. 3

Salon příznivců regionální historie

Více o této zajímavé aktivitě najdete na str. 5

Ohlédnutí a pozvánky

Souhrn akcí a pozvánky na výstavy na jaře 2011 najdete na str. 8

STAROČESKÉ TRHY JIŽ PO SEDMNÁCTÉ!

Ve dnech 28. a 29. května proběhne v městském parku a v atriu muzea již 17. ročník Staročeských řemeslnických trhů.

Letošní počet přihlášených prodejců je největší v historii akce, přičemž jsme nemohli vyhovět zdaleka všem zájemcům o prodejní místo. Od počátku novodobé tradice trhů dbáme na stylovou čistotu trhů. Prodávát zde mohou pouze výrobci rukodělného zboží. Na prvním ročníku v roce 1995 prodávalo 25 stánkařů, letos je účast šestinásobná. Mezi prodejci se objeví řemeslníci z celých Čech a Moravy, a to výrobci skla, keramiky, zboží z kůže, proutí, orobince, dřeva a textilu, kováři, řezbáři, kamenáři, nožíři. Přehlídka však není zajímavá pouze pro návštěvníky, neboť pomáhá navazovat kontakty v oblasti rukodělné výroby i mezi samotnými řemeslníky v rámci jednotlivých oborů a vytváří podmínky pro další spolupráci.

Řemeslnické trhy v Turnově patří k největším akcím podobného

charakteru v Čechách. Otevírájí letní turistickou sezonu a jsou významnou událostí regionálního kulturního kalendáře, která láká každoročně téměř 10 tisíc návštěvníků.

Obohacením letošního ročníku bude Řezbářské symposium, které bude probíhat od 27. do 30. května v areálu Kamenářského domu. Tradiční setkání řezbářů se

přesouvá z Dolánek u Turnova do bezprostřední blízkosti muzea tak, aby školy a zájemci o tuto akci měli větší možnost účastníky symposia vidět při práci, eventuálně se zúčastnit řezbářské školy.

Součástí letošního roku bude také Muzejní noc, která naváže na sobotní odpolední program.

-jak-
Kulturní program trhů na str. 3

MUZEUM ZAHAJUJE SPOLUPRÁCI

V letošním roce zahajujeme spolupráci s Lužickosrbským muzeem v Bautzenu. Společně připravený projekt se věnuje tradicím lidové kultury. *Ornamenty bez hranic*, jak byl projekt nazván, v sobě nese jak původní techniky tvorby a jejich regionální význam, tak výtvarnou stránku přesahující do abstraktních forem a nových tvůrčích postupů. V rámci spolupráce budeme seznamovat školy a širokou veřejnost s ornamentálními technikami malování kraslic, zdobení perníčků, technikou modrotisku a dekorování vánočních ozdob.

-tn-

VÝSTAVA HOMO FABER: NOSITELÉ TRADICE LIDOVÉHO ŘEMESLA

Území České republiky je velmi bohaté na projevy tradiční lidové kultury. Její součástí tvoří tradiční rukodělná výroba, která dala vzniknout tisícům artefaktů, jež se staly součástí kulturního dědictví. Rukodělná výroba a tradiční řemeslo provázely člověka odnepaměti a vytvářely přirozený rámec jeho životního prostředí. Dnešní společnost nahradila původní různorodost výrobků strojovou uniformitou a tradiční řemeslo, jako nepotřebný a málo efektivní obor, odsunula na okraj zájmu.

S ohledem na tyto nezvratitelné skutečnosti vznikl na půdě UNES-

CO program zaměřený na ochranu a podporu vynikajících znalostí mizejících technologií, výrobních postupů a znalostí – na žijící lidské poklady. Česká republika, inspirovaná myšlenkami tohoto

Pokračování na str. 2

Velikonoce na Dlaskově statku

„*To vajíčko malovaný je od srdce darovaný*“ – tradiční připomenutí velikonočních obyčejů na Dlaskově statku jsme připravili na **sobotu 23. dubna**. V areálu statku proběhne při této příležitosti Festival folklorních souborů libereckého kraje „*Písně a tance Pojizeří*“. Regionální přehlídku dětských i dospělých folklorních souborů doplní trh tradičních řemesel s velikonočním zbožím a tvůrčí dílny, zaměřené na výrobu zvykoslovných předmětů. Festival v tomto rozsahu připravujeme po třetí v řadě. Představit tradiční lidovou píseň a tanec cítíme jako potřebu přiblížit veřejnosti lidové umění regionu. Tato myšlenka je potvrzena zájmem jednotlivých folklorních souborů, které tak mají možnost prezentovat své programy, vzájemně se obohacovat a umělecky nadále rozvíjet.

Program festivalu:

* 10.00 – 11.00 Národopisný soubor KRKONOŠSKÝ HORAL

* 11.00 – 11.30 Folklorní soubor ŠAFRÁN

* 11.30 – 12.15 Folklorní soubor NISANKA a MALÁ NISANKA

* 12.45 – 13.15 Národopisný soubor písní a tanců HOŘENÁK

* 13.30 – 14.15 Folklorní baráček soubor FURIANT

* 14.30 – 15.15 ČMUKAŘI pohádka Pustý les

* 15.30 – 16.00 Folklorní soubor JIZERA

* 16.15 – 16.45 Folklorní soubor DYKYTA

Program tradičně doplní výtvarné dílny pro veřejnost. *Dlaskův statek v Dolánkách, sobota 23. dubna od 9.00 do 17.00 hodin.* -jak-

Muzejní noc

V letošním roce se znovu připojíme k celostátnímu každoročnímu festivalu Muzejních nocí. Doufáme, že možnost navštívit muzeum a doprovodný program v noci využije více návštěvníků, než když jsme muzejní noc pořádali naposledy. Přispět by k tomu mohlo i propojení letošní muzejní noci se Staročeskými řemeslníckými trhy, které se konají o víkendu 28. a 29. května. V **sobotu 28. května** tak neskončí klasický program trhů v 17. hodin, ale bude pokračovat večerními koncerty Wabiho Daňka a Pepy Fouska. Budou otevřeny muzejní expozice, připraveny poznávací hry pro děti a přichystaná výtvarná řezbářská dílna. Všichni návštěvníci si budou moci vyrobit dřevěné amulety a pečeti.

-ak-

FOTOGRAFICKÁ DVOJVÝSTAVA

Od 17. března jsou ve výstavním sále muzea k vidění dvě výstavy plné fotografií. Ta první je nazvaná *V kroji a s písničkou na Chodsku a v Čičmanech objektivem Zdeněk Mrkáček*. Známy turnovský přírodovědec a fotograf tentokrát představuje barevné foto-

grafie z chodských slavností a z čičmanského setkání fujaristů.

Druhá výstava, nazvaná *Doteky cest*, přináší fotografie Ing. Vojtěcha Žáka z cest po Evropě, Asii, Americe a Africe.

Obě výstavy potrvají do 1. května.

-ak-

Na snímku vlevo je Zdeněk Mrkáček při zahájení výstavy, na druhé fotografii Vojtěch Žák přibližuje zájemcům jednotlivé snímky.

NOVÁ VÝSTAVA NA DLASKOVĚ STATKU

„*Chléb se peče – polévka se vaří*“ aneb na statku ve všední den i ve svátek.

V pátek 1. dubna 2011 se otevrou brány Dlaskova statku s expozicí *Chléb se peče – polévka se vaří*. I v letošním roce expozice přibliží návštěvníkům tradiční lidovou kuchyni Pojizeří. Expozice prošla částečnou rekonstrukcí

před zahájením sezóny a návštěvníkům přibliží pokrmy, které se připravovaly z tradičních místních surovin – brambor, mouky, mléka, kukuřice, zeleniny a ovoce. Expozici doplní nová část věnovaná zpracování léčivých nápojů z bylinek. Tak jako v předchozím roce bude stálou expozici doplňovat v jednotlivých obdobích hospodářského roku prezentace pokrmů svátečních. Během dubna se tak návštěvníci mohou seznámit s tradičními pokrmy, které se připravovaly ve velikonočním období.

-jak-

VÁSTAVA HOMO FABER: NOSITELÉ TRADICE LIDOVÉHO ŘEMESLA

Dokončení ze str. 1

programu, připravila pod názvem „*Nositelé tradice lidového řemesla*“ jeho národní verzi. Od roku 2001 oceňuje ministr kultury ČR zmíněným titulem výrobce, kteří ovládají zánikem ohrožené technologie tradiční výroby, podílejí se na jejich uchování, šíření a předávání dalším generacím. Za dobu existence projektu již byly oceněny na čtyři desítky výrobců ze všech zpracovatelských oborů.

Výstava bude prezentovat současný stav domácí rukodělné výroby a tradičního řemesla v českých zemích na základě portrétů a výrobků těch nejpozoruhodnějších domáckých lidových řemeslníků oceněných daným titulem. Představeni tak budou řemeslníci vytvářející své výrobky ze dřeva (dřevěné a soustružené hračky, perníkové formy, štípané holubičky, dlabané nádoby, tesařská a sekernická výroba), hlíny (zakuřovaná hrnčírna, kolovečská hrnčírna, fajánse), kovu (kovářská výroba, pilníky a rašple), kůže (krojová obuv), pletiv (figurky z kukuřičného šustí, pletení z proutí, orobince, loubků, lýka a slámy, výroba březových metel), textilu (modrotisk, tkaní na stavu, bílé vyšívání, vyšívka rybí šupinou, krosienka) a dalších materiálů. Profily jednotlivých řemeslníků dokumentují širokou škálu soudobé rukodělné tradice, která čerpá z živého odkazu minulosti, ale zároveň

dokáže oslovit i současného člověka. Během trvání výstavy bude možné shlédnout vybrané mistry daných oborů přímo při práci v řemeslných dílnách Kamenářského domu.

Zahájení výstavy proběhne za účasti zástupců ministerstva kultury, Libereckého kraje a Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici. Doplní je atraktivní podívaná na práci vybraných mistrů uměleckého řemesla, kteří se zahájení výstavy zúčastní.

U příležitosti výstavy Homo faber proběhne v Turnově třídní setkání „*Nositelů tradice lidového řemesla*“ a regionálních pověřených pracovišť pro plnění „*Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu*“ v České republice. Pořadatelem obou setkání jsou vedle Muzea Českého ráje v Turnově také Ministerstvo kultury ČR a Národní ústav lidové kultury ve Strážnici. Pro účastníky muzeum připravilo blok přednášek, na kterých se seznámí s tradicí řemeslné výroby na Turnovsku a současným stavem provozování tradičních rukodělných technologií v regionu. Přednášky doplní prezentace značky regionální produkt Českého ráje a exkurze po vybraných dílnách na Turnovsku a Železnobrodsku.

Výstava potrvá v galerii muzea od 18. května do 30. srpna.

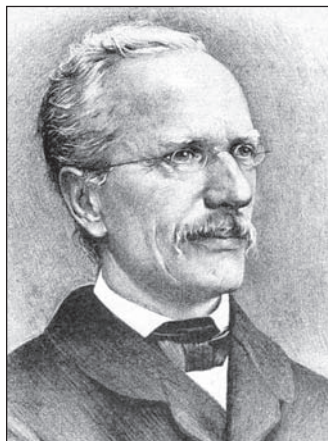
Vladimíra Jakoubčová

POZVÁNÍ NA „ERBENOVU“ MALOU SKÁLU

Jak jsme již avizovali ve čtvrtém čísle loňského Muzejního čtvrtletníku, Pekařova společnost Českého ráje pořádá v tradičně jarním termínu další ze svých vědeckých konferencí. Má pořadové číslo 14 a její účastníci se ve dnech 15. – 16. dubna sejdou na Malé Skále, aby si připomenuli 200. výročí narození básníka, sběratele lidové slovesnosti, prvního archiváře hlavního města Prahy a Národního muzea Karla Jaromíra Erbena (1811-1870). Konference je nazvána „Karel Jaromír Erben a úloha paměťových institucí v historických proměnách“ a je určena nejen našim, ale i zahraničním badatelům. O účast projevili zájem bohemisté z Francie, Německa, Polska, Bulharska a Maďarska. V obou konferenčních dnech zazní ve dvou sekcích - historické a literárně vědné - 45 referátů a diskusních příspěvků, které jsou uspořádány do čtyř tematických bloků. Úvodní referáty přednesou Prof. Miloš Řezník z Univerzity v Chemnitz a PhDr. Jiří Kořálka, poté si účastníci vyberou jednu z jednacích sekcí. Sekce literárně vědná se bude věnovat Erbenovi jako literátovi a jeho místu v české i evropské literární historii, sekce historická zhodnotí jeho přínos v kulturní historii a etnologii a význam archivů a muzeí i jejich poslání v dnešním světě. Literární

vědci se navíc v sobotním dopolední zúčastní diskuse u „kulatého stolu“ na téma „Erbenova balada ve středoevropském kontextu“. Závěrečný blok s erbenovskými reminiscencemi a různými drobnostmi bude opět společný pro všechny.

V doprovodném programu o pátečním večeru necháme zaznít Erbenovu poezii v podání Alfréda Strejčka. Sobotní podvečer nabídne účastníkům pěší vycházku po Maloskalsku v doprovodu ředitele jabloneckého okresního archivu Mgr. Jana Kašpara. Celý program završí nedělní výlet do rodného Erbenova Miletína, kde účastníky konference nejprve přivítá starosta města a poté navštíví expozice rodného Erbenova domku a expozice českého ochotnického divadla

v miletínském zámku, kde i turnovští „divadlomilové“ mají své nepřehlédnutelné místo.

I z této, zatím na referáty nejbohatší pekařovské konference, vyjde na začátku roku 2012 samostatný konferenční sborník již jako 14. supplementum časopisu Z Českého ráje a Podkrkonoší. Bližší informace, podrobnosti k programu a časový harmonogram najdete na webových stránkách PSČR www.pekar.kozakov.cz (aktuality). K účasti na konferenci (třeba jen výběrem části jednání) vás srdečně zvou pořadatelé: Pekařova společnost a Muzeum Českého ráje, Archiv hlavního města Prahy, Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, Památník národního písemnictví, Národní muzeum, Regionální muzeum a galerie Jičín, Státní oblastní archiv v Litoměřicích – Státní okresní archiv Semily, Česká archivní společnost, Asociace muzeí a galerií ČR a obec Miletín.

Volná místa v nedělním „miletínském“ zájezdu nabídneme jako vždy členům Spolku rodáků a přátel Turnova a Spolku přátel muzea – aktuální informace v muzeu u Jitky Petruškové, kde můžete nahlásit i účast na vlastním konferenčním jednání. Na shledanou v Malé Skále a v Miletíně!

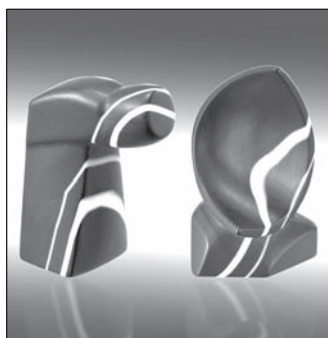
Jitka Petrušková

IDAR-OBERSTEIN KREATIV, CUTTING EDGE

Když vznikala koncepce nové Klenotnice v našem muzeu, naši prvotnou snahou bylo zpřístupnit jen málo známou (ke škodě nás všech) sbírku starých prací ze šperkařské školy. Současně jsme však mysleli na to, aby vitrinová sestava umožnila také krátkodobé výstavy jiných cenných artefaktů. Příležitost k dočasné obměně exponátů se objevila při naší návštěvě Idar-Obersteinu v květnu 2010, kdy jsme s kolegou historikem Davidem Markem zavítali také do rodinného ateliéru Postlerů, potomků Gustava Postlera, jenž se v Turnově vyučil kamenářem a v roce 1875 naučil řezáče achátů v Idaru a Obersteinu brousit šperkové kameny.

Nynější hlava ateliéru, Heinz Postler, má k Turnovu hluboký vztah a projevil přání vystavit u nás své glyptické práce. Ve spolupráci s Wilhelmem Lindeman-

nem, dlouholetým kulturním manažerem, jsme tuto ideu rozpracovali do podoby kolektivní reprezentativní výstavy současných brusičů a rytců z partnerského německého města a nazvali ji Idar-Oberstein kreativní s podtitulem Cutting edge, tedy něco jako Břit nebo Řezná hrana. Mezi zúčastněnými budou kromě Postlerů také renomované dílny a studia Adam & Stoffel, Atelier Munsteiner, Gebrüder Henn, Lorenz Design

a další. Klenotníci tak v květnu a červnu zaplní virtuózní řezácká figurální díla inspirovaná antikou, portréty současných i abstraktní objekty z drahých a barevných kamenů. Naši brusiči a sběratelé nepochybně ocení také prvotřídní suroviny, s nimiž jsou idar-obersteinští zvyklí pracovat díky přímému spojení s jihoamerickými nalezišti. Velmi exkluzivní a tudíž i nákladnou výstavu z rozhodující části financuje německá strana, z turnovských firem vyslyšeli naši žádost o podporu Crytur, a. s., a DUV Granát, kterým tak rovněž patří naše poděkování. Po skončení této krátkodobé výstavy se do Klenotnice opět vrátí klenoty, šperky a stříbro z rukou profesorů a studentů naší šperkařské školy.

Výstava *Idar-Oberstein Kreativ* potrvá v Klenotnici muzea od 5. května do 26. června.

Miroslav Cogan

Program Staročeských řemeslnických trhů

SOBOTA 28. KVĚTNA

ATRIUM

10.00 - 11.00 Rumová aféra
11.30 - 13.00 Spare Parts
13.30 - 15.00 GrassRoad
16.00 - 17.00 ŽALMAN
17.00 - 18.00 Muzejní noc, muzejní hrátky – interaktivní program
18.30 - 19.30 Wabi Daněk
20.00 - 21.00 Pepa Fousek

PARK

9.30 - 11.00 Semilská 11
11.30 - 12.30 TRDLO
13.00 - 13.30 Kvelb Nautilus ŽŮM I
14.00 - 15.00 Pilgrim Pimple
15.30 - 16.00 Kvelb Nautilus ŽŮM II.
16.30 - 17.30 PATROLA Šlapeto

NEDELE 29. KVĚTNA

ATRIUM

10.00 - 10.45 Svátovo divadlo Míša kulička
11.00 - 12.30 ILMA
13.00 - 13.30 Divadlo Koňmo Vodnická pohádka
14.00 - 14.45 Módní přehlídka Redy Móda pro děti & Půjčovna svatebních šatů
15.30 - 16.15 Malé Vinohradské divadlo Pejsek a Kočička
16.30 - 17.30 Taneční divadlo Honzy Pokusila, Příběhy pana Brambory

PARK

10.00 - 11.00 Péro za kloboukem
11.30 - 12.30 ZDARR
13.00 - 14.30 HRDZA
15.00 - 16.00 BEZOBRATŘI
16.30 - 17.30 MAKO MAKO

Oprava muzejní budovy „U Bažanta“

V návaznosti na dlouhodobý program rozvoje muzea zahajujeme práce na opravách památkově chráněného barokního domu čp. 70. K tomuto kroku nás přivedla nabídka města Turnova, které opravu objektu, ležícího v památkové zóně města, zařadilo do programu regenerace. Město tak zajistí 50 % celkových finančních nákladů od Ministerstva kultury ČR. V roce 2011 se jedná o 1,1 mil. Kč. Další prostředky na rekonstrukci v celkovém objemu 2,2 mil. Kč zajistí Liberecký kraj a naše muzeum.

Od roku 1993 do roku 2009 jsme o vlastnictví této budovy vedli soudní spor, v důsledku čehož byly řešeny jen havarijní situace (oprava prohnílého krovu, havarijního stavu pavlače a podlah v 1. podlaží) a udržovací práce. S ohledem na tuto skutečnost jsme se rozhodli dlouho oddávané opravy této výjimečné barokní památky neprodleně zahájit. V letošním roce bude provedena oprava a výměna oken, výměna dveří, sanace vlhkého zdiva, oprava vnitřních portálů, venkovních omítek a celková revitalizace prostoru v přízemí.

Dům čp. 70 „U zlatého Bažanta“ je patrový dvoutraktový barokní dům s půdní vestavbou, s mansardovou střechou zdobenou pískovcovými plastikami. Dům je podsklepený, přičemž sklepy jsou patrové. Fasáda domu je zdobena lizénami s jónskými hlavicemi. Okna na uliční fasádě jsou zdobena štukovými suprafenestrami s motivem dívčí hlavy a květinovým plastickým dekorem. Vchod do domu je zaklenut a pískovcový portál je zakončen mohutnými volutami. Jedná se o bývalý zájezdní hostinec postavený kolem roku 1760 na základech původní renesanční stavby. Součástí objektu je barokní brána se sochařskou výzdobou a konírny, které jsou po rekonstrukci využívány jako garáže, šatna a pódium. Samotný dům je v současné době využíván jako prodejna a pokladna muzea a kanceláře pro pracovníky muzea. Projektovou dokumentaci na opravu domu provedla firma Profes projekt s.r.o. Turnov. Předpokládaný termín dokončení prací je listopad 2011. Provoz muzea nebude přerušeno, částečně budou omezeny úřední hodiny v badatelně muzea a v měsíci říjnu bude částečně omezen provoz v přízemí budovy. O všech plánovaných omezeních budou návštěvníci muzea informováni na našich webových stránkách. **Vladimíra Jakoubčová**

DALŠÍ PŘÍRŮSTEK DO FONDU REGIONÁLNÍ LITERATURY

Svazek obcí mikroregionu Jilemnicko vydal v roce 2010 více než zajímavou publikaci nazvanou *Drobné památky Jilemnicka - Kulturní dědictví mikroregionu Jilemnicko*. Do projektu v Programu rozvoje venkova finančně podporovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a z Místní akční skupiny „Přijďte pobejt!“ se zapojily všechny členské obce svazku obcí Jilemnicko. V abecedně řazeném sledu jednotlivých míst najdeme stručná zastavení v historii obcí a obrazový přehled jejich drobných památek - práce profesionálních i lidových sochařů a kameníků, pamětní desky významným rodákům, památníky padlým v první a druhé světové válce, pomníky státníků, půvabná Boží muka,

kamenné i kovové kříže, smírčí kříže, sochy svatých, výklenkové plastiky, kapličky i pomníky a hřbitovní náhrobky. Všechno je doplněno opravdu informativní popisnou textovou částí jednotlivých objektů. Obrazová část obsahuje nádherné barevné fotografie na křídovém

papíře v profesionální grafické úpravě, která dělá čest jilemnickému nakladatelství Gentiana. Nechybí ani přehled na Jilemnicku pracujících sochařů (19. a 20. století), popis atributů svatých a slovníček vybraných pojmů.

Vznikla skutečně krásná, reprezentativní obrazová publikace, o jejímž významu a užitečnosti nemůže být pochyb. Má jen jednu vadu - je neprodejná. Přijďte se na ni tedy podívat alespoň do naší badatelně.

Jitka Petrušková

VEGETACE V MLADŠÍ DOBĚ KAMENNÉ

V souvislosti s archeologickým výzkumem těžebního areálu z mladší doby kamenné na Jistebsku probíhá také výzkum botanický, či spíše paleobotanický. Analýzy zbytků rostlinných těl a pylů přinesly nadmíru zajímavé výsledky. Sedimenty, kterými jsou zaplněny těžební jámy, obsahují totiž i pylová zrna z mladší doby kamenné. Analýzou tohoto starého pylu určí paleobotanik přesně typ lesa, který v době těžby v okolí rostl. Překvapivě v podhůří Jizerských hor před sedmi tisíci lety převládala lípa s lískou, jilmem a habrem. Složení lesa v okolí těžebního areálu ovšem bylo ovlivněno dlouhodobou lidskou činností, což se projevuje nápadnou přítomností břízy, borovice a lísky. Obdobné složení lesa bychom dnes museli hledat v teplém Polabí. Je to způsobeno tím, že průměrné teploty v období neolitu byly výrazně vyšší. Lidskému vlivu odpovídá přítomnost pylu jitrocele většího, jitrocele kopinatého, pelyňků, vřesu i dalších rostlin. Naopak nápadná je nepřítomnost obilovin. To je důkazem skutečnosti, že se na lokalitě odehrá-

vala výhradně těžební činnost, zatímco zemědělské areály musely ležet ve větší vzdálenosti. Zcela vyloučena ovšem není pastva dobytka.

Na otevřených plochách rostla tzv. ruderalní vegetace (člověkem ovlivněné spektrum rostlin), velkoplošně pak náhradní vegetace, kterou můžeme charakterizovat jako pasekovou. Nebývalé množství mikroskopických uhlíků, zjištěných ve výplních těžebních jam, souvisí s ohněm, který hořel v ohništích místních zpracovatelských dílen. Velmi zajímavá data přinesl archeologický výzkum i pro rekonstrukci vegetace v období středověku a raného novověku (léta 1480-1650). Jde o zcela odlišné vegetační spektrum. Na přelomu vrcholného středověku a novověku se krajina v místě bývalého těžebního areálu jeví jako zalesněná. Také dřevinná skladba je zcela odlišná. Převažuje jedle a buk. Ve vzorku se v malém množství objevují obiloviny a nalezeno bylo i pylové zrno chrpy modráku - polního plevle typického pro vrcholný středověk až novověk.

Jan Prostředník

Složení lesa v okolí těžebního areálu bylo ovlivněno dlouhodobou lidskou činností, což se projevuje nápadnou přítomností břízy, borovice a lísky. Obdobné složení lesa bychom dnes museli hledat v teplém Polabí (snímek vlevo). Dnešní stav porostu v těchto místech zobrazuje fotografie vpravo.

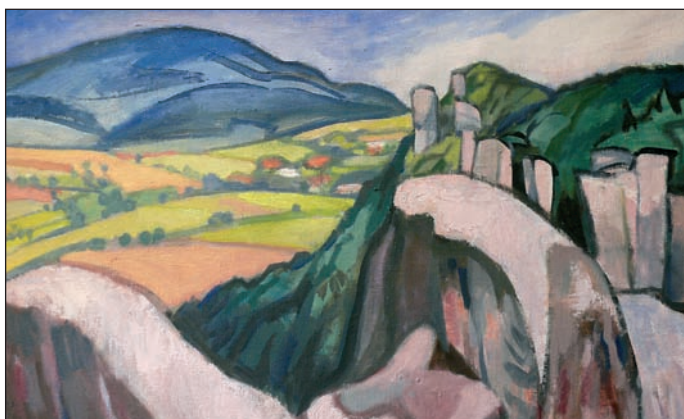

SALON PŘÍZNIVCŮ REGIONÁLNÍ HISTORIE A NAROZENINY JANA SOLOVJEVA

Dlouho jsme hledali příhodný název pro zájmový kroužek, který měl být určen pro dospělé zájemce o regionální historii, protože bylo velmi obtížné vystihnout jeho podstatu. Nakonec zvítězilo jméno Salon příznivců regionální historie. Salon, který probíhá jednou za 14 dní od února do června, v sobě nese jak historicko-teoretický základ ve formě přednášky vedené odborným pracovníkem muzea, tak blok výtvarného semináře, který na přednášku tematicky navazuje. Zájemci o kroužek si mohli vybrat deset kapitol z okruhů Město a lidé, Osobnosti Turnovska a Lidová kultura. Těchto 10 finálních témat bylo zařazeno do programu akcí muzea

a je možné zúčastnit se jakéhokoliv z nich. Je velmi obtížné posoudit, jaké z témat zaujalo naše kurzisty nejvíce, vlastně postupem času zjišťují, že více než samotné přednášky jsou oceňována osobitá pojetí jednotlivých témat našich odborníků a atmosféra, která následně během výtvarného semináře vzniká.

Tím se dostávám k příjemné shodě náhod a milému zážitku z předešlého tematického bloku s názvem Český ráj ve výtvarném umění, který byl veden kunsthistorikem Miroslavem Coganem. Přednáška končila u současných malířů Českého ráje, a tak bylo zřejmé, že se výtvarná dílna bude věnovat technice malby a studiu krajiny.

Originál obrazu Jana Solovjeva.

Zemřela Hana Pražáková

Když prozradím její rodné jméno – Křelinová – hned poznáte, že se jedná o dceru s Československem spjatého učitele a spisovatele Františka Křeliny. I jeho dcera Hana, narozená 13. července 1930 v Turnově, se zapsala mezi české literární autory. Po obsazení Sudet navštěvovala společně se sestrou Libuší turnovskou měšťanskou školu. V r. 1953 absolvovala FF UK Praha, obor čeština – ukrajinština. Poté působila jako překladatelka a redaktorka v nakladatelství dětské literatury Albatros (1957–1962). Do roku 1990 pracovala v literárně dramatické redakci Československého rozhlasu v Brně. Dětská literatura – to byl její hlavní obor i ve vlastní literární práci. Dětem věnovala celkem devět knižních titulů. Nejúspěšnější z nich, *Dárek pro Moniku*, vyšel v několika, i zahraničních, vydáních. Nadějí tu žijem – tak zní titul její memoárové prózy, která je velmi silným, nejen čtenářským zážitkem. Vrací se zde ve vzpomínkách k době padesátých let, kdy byl její otec odsouzen a vězněn spolu s dalšími autory z procesu s tzv. „Zelenou internacionálou“. Knihu vydala ve svém nakladatelství Hejkal dcera sestry Libuše a vnučka Františka Křeliny Markéta Hejkalová. Vzpomínkový charakter má i další titul – *Dobrý den Brno, kde před námi tentokrát „pro změnu“ defiluje normalizační doba 70. let. Tedy dvě historická období, která vedle válečných událostí tak poznamenala osudy nejen Křelinovy rodiny. Hana Pražáková se dočkala polistopadové éry spolu se svým manželem hungaristou a historikem Dr. Richardem Pražákem, kterého provázela na velvyslanecký post do maďarské Budapešti. Spisovatelka a překladatelka Hana Pražáková zemřela po těžké nemoci 4. prosince 2010 ve věku 80 let v Brně.*

-jp-

Jaroslava Kurandová: Jinými cestami

Malířku **Jaroslavu Kurandovou** (nar. 1936) si pamatují generace výtvarně nadaných turnovských i pražských dětí jako učitelku Lidové umělecké školy a Základní umělecké školy, která věnovala mimořádnou pozornost barvě, jejímu emotivnímu působení a obsahovému významu. Předávala jim tak něco ze svého celoživotního uměleckého postoje: „V okamžiku, kdy vstoupím na plátno, tvořím tvar, avšak realita je v barvě.“ Je obdivuhodné, kolik elánu si při náročném pedagogickém úvazku uchovala ještě pro vlastní tvorbu, s níž jsme ovšem neměli příležitost se setkávat příliš často. Uměnilovná veřejnost si zřejmě ještě vzpomene na její společnou výstavu se Zdeňkem Rybkou v našem muzeu v roce 1991 nebo barevně nezaměnitelné obrazy na výstavě „Ve znamení exprese“ v Semilech (1995).

Velkou samostatnou výstavu připravila v roce 2007 pro Galerii výtvarného umění v Mostě, kde se objevily i její barevné objekty, barevné kompozice velmi blízké jejím rozměrným plátnům, avšak rozvinuté na deskách plexiskla do tří dimenzí. V posledních letech ji můžeme vídat také na mnoha skupinových výstavách, zejména Klubu konkrétních, nebo se spolužáky z ateliéru prof. K. Součka na pražské akademii. Těžištěm tvorby Jaroslavy Kurandové jsou velké akryly, v nichž vedle sebe a proti sobě řadí jasně geometrické barevné struktury a ostrouhlé otisky (proto někteří teoretici zmiňují duchovní spřízněnost s Bauhausem) na měkkém, přelévavém pozadí. V mosteckém katalogu však najdeme i úžasné křehké, intimní perokresby z Klokočských skal. Můžeme se proto těšit, že nám Jaroslava Kurandová svou výstavou sálající barevnou energií nejen „dobije baterie“, ale také pohládí duši.

Výstava se koná ve výstavním sále muzea od 12. května do 26. června.

Miroslav Cogan

Jako inspirace posloužil obraz Jana Solovjeva, který je součástí sbírek našeho muzea. Získal si mě svou optimistickou, líbeznou barevnou nadsázkou. Neodolala jsem a ihned jsem obraz zavěsila na stěnu světnice Kamenářského domu. Nevěděla jsem však, s kým mám tu čest – obraz jsem si vybrala, protože se mi prostě „jen“ líbil. Ráda jsem se podělila o zážitek, kdy do prostoru zavěsíte obraz, a rázem se vám rozpustí stěny a místnost se probarví. Myslím, že většina z nás ví, že obrazy tato kouzla umí.

Když začal výtvarný seminář a já vítězoslavně odhalila obraz, na základě kterého jsme se měli učit pracovat s kompozicí, barvami a perspektivou, zpanikařili všichni kurzisté a začali se dušovat, že jsou naprostými amatéry, na štětec nesáhli posledních 20 let, a že budeme zbytečně plýtvat silami. Po necelé hodině zkoumání krajiny od hřebene skal až k obzoru s Kozákovem se jim však podařilo něco nečekaného. Dokázali se oprostit od strachu z techniky a barev a já jsem si za necelých 60 minut prohlížela 12 verzí Solovjevova obrazu – 12 různých krajin! Ten rekordní čas přisuzuji nejen barevné libozvučnosti obrazu pana Solovjeva, ale také tomu, že pro turnovské je Jan Solovjev osobností, kterou dobře znají, a tak je každému příjemné prohlížet si obraz známého místa interpretovaný známým člověkem.

Když jsme posléze v Kamenářském domě pořádali organizační poradou s paní Evou Kordovou, nenechala na sebe dlouho čekat náhoda. Paní Kordová poznala Solovjevovu krajinu z kopií našich kurzistů a ihned naplánovala předání jejich prací panu Solovjevovi v dlouho plánovaném pořadu Čtenář roku aneb Večer pro Jana. Oslava narození pana Solovjeva v městském divadle ve mně zanechala mnoho dojmů a jeden zcela výjimečný zážitek – pevný stisk ruky a rozzářená hladká tvář malíře, jehož obrazy všichni poznají, jehož osobnost mají místní lidé velmi rádi a který nám pomohl od strachu z malby a z barev. Pane Solovjeve, měla jsem v divadle velkou trému a nestihla jsem Vám popřát k Vaším narozeninám. Přeji Vám touto cestou nejen za sebe, ale i za celé muzeum radost a tvůrčí vitalitu do dalších let a pevné zdraví...

Tereza Nemethová

ŽIDOVSKÝ TURNOV A ŽIDOVSKÁ KULTURA KOLEM NÁS

Ve čtvrtek 3. března se v galerii muzea konala vernisáž výstavy *Židovský Turnov*, která nejenom zahajovala jedinečnou prezentaci židovské historie a kultury, ale přinesla také možnost k příjemnému setkání za hudebního doprovodu skvělého Mackie Messer Klezmer bandu Jaroslava Kotka. K občerstvení byly hostům nabídnuty, kromě jiného, tradiční židovské mace-sy (nekvašený chléb). Vernisáž tak ideálním způsobem završila intenzivní práci na přípravě výstavy, kterou jsme chtěli přispět k dalšímu poznání kultury židovského národa. Národa, jehož příslušníci byli až do událostí druhé světové války součástí naší společnosti a života našich předků v mnohem větší míře, než po nich. Je tragickým důsledkem historického vývoje, že se dnes většina z nás musí s židovskou kulturou seznamovat znovu od

gesto znamená. Že se jím připomíná zboření jeruzalémského chrámu a vyhnání Židů z vlastní země – Palestiny, událost, která se odehrála v roce 70 n. l., ale nesmírným způsobem ovlivnila další osudy celého národa. Od té doby zůstávali Židé bez vlastní země, bez centrálního vedení a bez vlastních státních autorit. Zůstávali v cizích zemích, kde byli téměř neustále diskriminováni a často vyháněni. Je nesmírně zajímavé, že přesto si dokázali zachovat národní identitu, jazyk a společné zvyky. Do Palestiny se jim podařilo vrátit až v roce 1948, kdy byl založen stát Izrael.

Většina z nás také ví, například z anekdot, že Židé jsou skvělými obchodníky a ekonomy a že se i dříve zabývali finančními transakcemi a lichvou. Proč tomu tak ale bylo, to už je méně známé. Středověké křesťanství vnímalo manipulaci s penězi, sloužící

jejich ostatní souvěrci byli vyháněni či vražděni. Podobně tomu bylo například i u vinopalnictví.) Po staletí děděné ekonomické znalosti zapustily kořeny, a tak i dnes patří představitelé židovského národa k předním ekonomům.

Takto bychom mohli pokračovat – výstava přináší spoustu podobných příkladů a jejich vysvětlení – například, proč mají Židé tak specifická jména, jako jsou Kohn či Goldstein? Proč nosí pejzy, jak funguje náboženská hierarchie, je-li vůbec nějaká apod.

Druhá část výstavy pak přináší informace z historie turnovské židovské komunity, zasazené ovšem do obecného kontextu. Proč, kdy a kde v Turnově vzniklo ghetto, co znamenají symboly na turnovském židovském hřbitově, jak se Turnova a jeho židovských obyvatel dotkla Hilsneriáda či druhá světová válka? Informace vycházejí z mnohaletého výzkumu historiků a archivářů, především semilského archiváře Pavla Jakubce.

Chcete-li se blíže seznámit se zajímavým světem židovské kultury, nebo se pouze pokochat cennými exponáty, nenechte si ujít tuto jedinečnou možnost. Výstava, jejíž konání bylo podpořeno Nadací Židovského muzea v Praze, potrvá pouze do 8. května!

Alžběta Kulíšková

Oslava masopustu na Dlaskově statku

V sobotu 5. února se na Dlaskově statku v Dolánkách uskutečnila už tradiční masopustní veselice, jak avizovalo první letošní vydání Muzejního čtvrtletníku. Patnácté setkání nových nápaditých masek i přihlížejících návštěvníků, kteří přišli za rozpuštěnou masopustní zábavou, bylo letos ozvláštněno malebnými kulisami venkovské návsi přímo v areálu statku, které se staly dějištěm masopustní občůžky. Tradiční součásti oslav však zůstaly zachovány – nechybělo tak bohaté a složením příznačné občerstvení – zabíjačkové lahůdky i neodmyslitelné smažené kobližky. Slovem provázela celý den energická Eva Kordová, o hudební doprovod k poslechu i tanci se postarala dechová hudba Táboranka. Doprovodné výtvarné dílny pro děti i dospělé letos nabídly výrobu masopustních klobouků, nepřehlédnutelných svou velikostí i pestrou výzdobou.

Samotný masopustní průvod vyrazil na svou cestu před druhou hodinou odpoledne. Ve staveních lemujících náves byl za doprovodu hudby, tance a zpěvu pohoštěn kořalkou a koblihami. Obchůžka vyvrcholila na prahu samotného Dlaskova statku, kde si zdejší hospodář s hospodyní vyslechli požehnání pro své hospodářství na nový rok. Následovalo nevázané taneční veselí všech masek. Masopustní oslavy byly symbolicky zakončeny svržením krále Masopustu.

Pestrou směsí zábavných masek samotných muzejníků i zapojivších se návštěvníků doplnila skupina nápaditě kostýmovaných ochotníků z Tatobít, takže o rozpustilé veselí a taškařice nebyla nouze. Vydařenost letošních masopustních oslav by jistě mohlo potvrdit více než pět set spokojených návštěvníků.

Lenka Tvrzníková

Fotografie z akce najdete na poslední straně.

začátku. Naše výstava k tomu poskytuje tu nejlepší příležitost.

V první části výstavy se návštěvníci seznámí s židovskou kulturou, tradicemi a starověkými dějinami, které překvapivě dodnes ovlivňují každodenní život Židů.

Většina z nás už ve filmu někdy viděla scénu ze židovské svatby, při které ženich rozšlápne skleničku, málokdo ale ví, co toto

k zajištění zisku, jako smrtelný hřích, kterému se křesťané museli vyhýbat. Protože se ale společnost bez peněz nikdy neobešla, stala se „ekonomie“ jednou z velmi mála aktivit, které byly Židům povoleny a dokonce jim zaručovaly jakousi ochranu. (Panovník a vrchnost židovskou práci s penězi potřebovali, proto Židy – lichváře na svých panstvích chránili i v dobách, kdy

BARVY
specializovaná prodejna

Nabízíme veškerý sortiment barev k použití
v interiérech i exteriérech, autolaky, lazury ad.

ul. Studentská čp. 1727 • tel./fax: 481 321 180 • 602 364 436
www.barvyturnov.cz • e-mail: info@barvyturnov.cz

poradenství * software * hardware

Výpočetní technika - kousek od muzea!

- Počítače, příslušenství, digi-fotoaparáty, audiotechnika
- to všechno můžete zakoupit ve Skálově ulici 66
(otevřeno ve všední dny od 13.30 do 17.30 hodin)
- Objednávat můžete i v pohodlí domova nebo kanceláře
- využijte e-shop na stránkách **www.drings.cz**

ZE SBÍREK MUZEA: NEJSTARŠÍ VYOBRAZENÍ MĚSTA

S připravovanou výstavou o podobách města Turnova, plánovanou na konec letošního roku, dochází ke shromažďování materiálu, který by se mohl k výstavě využít. Samozřejmě nás zajímají

méně známé a neznámé pohledy na město a jeho části a za tím účelem dochází také k revizi našich vlastních sbírek. V tomto případě jsme našli jedno zapomenuté vyobrazení Turnova z doby kolem

roku 1800. Jedná se o kresbu tuší, která zatím nikde reprodukována nebyla. V podstatě se doposud pracovalo „pouze“ s vyobrazením od Michala Bělohávků, představujícím Turnov poloviny 18. století (někdy uváděno přímo v roce 1778). Poprvé se objevuje jako frontispis v díle Jindřicha Erazima Vításky, které se věnovalo broušení kamenů a výrobě turnovské kompozice, vydané v roce 1867 pod názvem Granát turnovský. Michal Bělohávek, který se narodil roku 1841, měl podle tradovaného ústního sdělení vycházet z nějaké starší mědirytiny, která se ovšem nedochovala, a tak chyběl ten skutečný důkaz, že Bělohávkovo dílo skutečně zobrazuje město k uvedenému roku. Nyní se zdá, že Bělohávek sice nevycházel ze starší mědirytiny, ale právě ze zmíněné kres-

by, která je signována pinx. (jako pinxit, tj. namaloval) Franc Worel um 1800. Autorem se zdá tedy být jistý Franc Worel, který zachytil podobu našeho města kolem roku 1800. Přípisek v levém rohu kresby ve znění „Granát turnovský 1867“ v tomto případě tedy neznačí rok vyhotovení obrazu, ale naopak by mohl potvrzovat, že kresba byla použita jako předloha právě do zmíněného díla. No a nejjednodušší cesta je oba dva obrázky – od F. Worla i od M. Bělohávky – porovnat. Bělohávkova kresba je sice v neporovnatelně lepším stavu, má ostřejší kontury, ale Worlova je zcela jistě ta původní. Toto zobrazení města Turnova vyhotovené kolem roku 1800 tedy můžeme považovat za dosud nejstarší doloženou podobu města.

David Marek

STALO SE PŘED STO LETY: JARO 1911

Byl založen nový sad u silnice proti Boží vodě o velikosti tří korců (cca 8.630 m²), které turnovskému okrašlovacímu spolku propůjčila za tím účelem městská obec. Zřízeny nově cesty a osázeny bukovým, dubovým, jeřábovým a jasanovým stromovím. Byla zde založena také alej vlašských ořechů. Plochy poté byly osázeny smrkem, částečně také břízou a lípou. Dále byl okrašlovacím spolkem upraven prostor pod železničním náspem za provazárnu a do městského sadu byly pořízeny nové emailové tabulky s názvy stromů a keřů, dodány odpadkové koše a po zimě opraveny stávající lavičky. * Turnovští cyklisté neúměrně zrychlují. Nelze namítat, že využívají výhody, jaké přinesla praktická úprava kola, ale je nutné jezdit opatrně, aby nebyla znesnadňována chůze po úzkých pěšinkách – především ve Farářství u kasáren a po obou stranách řeky Jizery. * Stále více se zdůrazňuje potřeba závory u vlakové zastávky v Sobotecké ulici. Obzvláště o trzích, ve středu a v sobotu, je zde frekvence povozů velmi vysoká a na trať není ani pořádně vidět. Na jedné straně tomu brání jatka a hostinec pana Vorla, z druhé strany pak stromoví. * S nastávající jarní sezónou zahajuje Sportovní klub Turnov snahu o zřízení fotbalového hřiště a utvo-

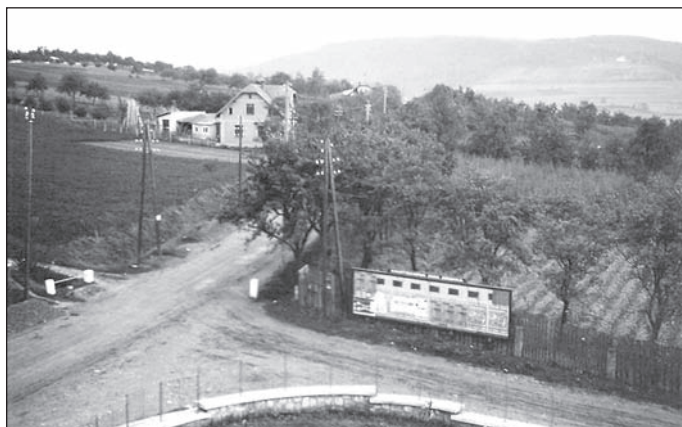
ření kroužku cyklistů. Navrženo také založení veslařského kroužku a zakoupení sportovní loď – tento plán byl ovšem odložen na dobu „příznivější“. * Před sto lety se zdálo, že zkáza hradu Valdštejn neodvratně postupuje a kácení stromů v nejbližším okolí hradu vše jen urychluje. Také odkrylo zašlou stavbu kaple, kterou nyní jistý stavitel natřel nevábnou, do očí bijící žlutou barvou. * 1. května 1911 byla otevřena železniční zastávka v Příšovicích. * 8. května navštívil zdejší odbornou šperkařskou školu V. Lefèvre, první klenotník a soudní přísežný znalec z Paříže. Po prohlídce školy prohlásil Lefèvre: „Prohlédl jsem odborné školy zlatnické v Německu a v jiných

zemích a mohu ujistiti, že vaše škola jest tak krásně a prakticky zařízena, a tak bohatě nástroji opatřena, v níž panuje soulad a pořádek a výrobky zlatnické jsou tak pěkné, že musím ji prohlásiti za nejlepší školu odbornou zlatnickou na kontinentě“. * Jak rychle před sto lety „cestovaly“ dopisy? Z Vídně se dostal dopis do Prahy za jeden den, do Paříže za dva, do Moskvy za čtyři, do New Yorku za třináct dní, Vladivostoku za pětadvacet, do Sydney za třicet šest a nejdélší cestu na Nový Zéland psaní před sto lety vykonalo za 51 dní. * Na obecním zastupitelstvu konaném 17. května 1911 se mj. řešilo rozparcelování obecních pozemků za kasáren a následný vznik vi-

lové čtvrti. O jeden z pozemků, o výměře cca 1.700 m², se uchází také prof. Dr. Nejedlý z Prahy (po 2. světové válce ministr školství a osvěty, pak ministr práce a sociální osvěty a nakonec až do smrti ministr bez portfeje. Na VIII. sjezdu KSČ (březen 1946) se stal členem ÚV a zůstal jím až do roku 1954). * Kaplička sv. Anny v Jičínské ulici stále čeká na své přeložení na vhodnější místo a opravu. Kaplička se nacházela přímo uprostřed levotočivé zatáčky dnešní ulice Antonína Dvořáka směrem ke Střelnici. * Ministerstvo odsouhlasilo stavbu turnovské c. k. reálky na Výšince. Byla by sice momentálně poměrně vzdálena od města, ale předpokládá se, že v budoucnu v těchto místech vznikne celá nová městská čtvrť. Škola byla nakonec postavena až ve 30. letech. *

Odměna za sbírání chroustů. Aby se vzbudil zájem pro sbírání chroustů a ponrav, poskytuje se odměna každému, kdo odvede nasbírané chrousty a ponravy obecnímu úřadu té obce, ve které byly nasbírány. (...) Odměna stanovuje se na rok 1911 obnosem 2 haléře za litr dodaných chroustů a 4 haléře za litr dodaných ponrav.

Pojizerské listy, 2. duben 1911

Poznáváte? Snímek byl pořízen z okna c. k. reálky (dnešního gymnázia) směrem ke křižovatce ulic Jana Palacha a Výšinka.

Připravil: David Marek

MUZEUM ČESKÉHO RÁJE: JARO 2011

GALERIE

* 3. března – 8. května: *Židovský Turnov*.

* 19. května – 30. srpna: *Homo faber* – výstava prací držitelů certifikátu ministerstva kultury – Nositel tradice lidového řemesla.

VÝSTAVNÍ SÁL – 3. PATRO

* 17. března – 1. května: *V kroji a s písničkou na Chodsku a v Čičmanech* objektivem Zdeňka Mrkáčka.

* 17. března – 1. května: *Doteky cest*, fotografie Ing. Vojtěcha Žáka

z různých koutů světa, především z Evropy, Asie a Ameriky.

* 12. května – 26. června: *Jaroslava Kurandová* – retrospektivní výstava obrazů a plastik.

KLENOTNICE MUZEA

* 5. května – 26. června: *Idar-*

Oberstein Kreativ, Cutting Edge. Výstava prací brusičských ateliérů z německého partnerského města Idar-Oberstein.

DLASKŮV STATEK

* 23. dubna: Velikonoce na Dlas-kově statku.

FOTOOHLÉDNUTÍ ZA AKTIVITAMI MUZEA V ZIMĚ 2011

Přes sedm stovek lidí našlo cestu v sobotu 5. února na Dlaskův statek v Dolánkách, kde jsme již po patnácté uspořádali oslavu masopustu. Masopustní průvody chodí jen na Turnovsku ve Vyskeři, v Rovensku pod Troskami, v Lestkově, Frýdštejně, v Tatobitech aj. A byli to právě ochotníci z Tatobit, kteří nám na Dlaskově statku s ukázkou masopustu podle tradic našich předků letos pomohli. K tomu hrála dechovka Táboranka, dobré jídlo a pití je při masopustu samozřejmostí...

Ve čtvrtek 3. března se v galerii muzea uskutečnilo zahájení výstavy *Židovský Turnov*. Ta zájemce seznamuje s židovskými reáliemi v celé šíři od historie přes významné svátky až po současnost. Ozdobou výstavy je Golem v nadlidské velikosti. Na fotu uprostřed je vystoupení kapely Mackie Messer Klezmer band.

NAVŠTIVTE NÁŠ MUZEJNÍ OBCHOD

- * široká nabídka drahokamů z celého světa
- * šperky z českých granátů i dalších drahokamů
- * šperky ze zlata, stříbra, chirurgické oceli
- * šperky z originální skelné kompozice
- * repliky historického skla
- * upomínkové předměty, mapy a publikace

Muzeum Českého ráje, Skálava 71, Turnov, přízemí před pokladnou

Otevírací doba obchodu:

Út - Pá 9.00 – 16.00

So - Ne 9.00 – 12.00; 13.00 – 16.00

Muzejní čtvrtletník. Vydává Muzeum Českého ráje v Turnově, Skálava 71, 511 01 Turnov, tel. 481 322 106, fax: 481 325 277, e-mail: mail@muzeum-turnov.cz. Vydávání povoleno MK ČR - E 15658 (ISSN: 1801-4054). Odpovědná redaktorka Mgr. Alžběta Kulíšková, tel. 481 322 106. Tisk: Tiskárna UNIPRESS, s.r.o., Svobodova 1431, Turnov, tel. 481 319 411, 481 319 139, fax 481 322 097, e-mail: tiskarna@unipress.cz, sazba vydavatel, grafická úprava PCH. Pokud se vám náš časopis líbí, můžete využít i možnosti nechat si jeho jednotlivá čísla zasílat poštou. Své požadavky zasílejte na adresu Muzea Českého ráje nebo na e-mail: kuliskova@muzeum-turnov.cz. Uzávěrka tohoto čísla byla 20. března 2011.